

CSINTA SAMU 2020.09.02 23:34 Frissítve: 2020.09.03 00:02

Szép szőke**herceg – Csinta Samu publicisztikája**

Érzelmes sajtótájékoztató keretében köszönt el Ivan Rakitic a Barcelonától. Vagy a Barcelona Ivan Rakitictől, szinte mindegy is, miután mindkét fél igen sokat köszönhet a másiknak. Az aktus rangját és emocionális töltetét az is növelte, hogy a horvát középpályás az első „hivatalosított” nagy távozó abból a Barcából, amely a klub legutóbbi aranykorának hat esztendejében mindent megnyert, amit futballcsapat megnyerhet a földkerekségen. A hat esztendő alatt megszerzett négy-négy bajnoki cím és kupagyőzelem mellett a két spanyol Szuperkupa, valamint egy-egy Bajnokok Ligája-, európai Szuperkupa- és klubvilágbajnoki trófea immár sohasem függetleníthető a 32 évesen is gyerekképű szőke footballistától. Rakitic ugyanis mindezekhez a sikerekhez 2014 nyara óta 310 tétmeccsen járult hozzá tevőlegesen, miközben 35 gólt és 42 gólpasszt jegyzett. S ne feledjük, 2018-ban világbajnoki ezüstérmes lett a horvát válogatottal.

Lehetne vitatkozni rajta, hogy mindez sok-e vagy kevés, de ilyesmire aligha kerül sor, miután kívülről nézve a világ legkulturáltabb elválásának lehetünk tanúi. Egyik oldalon egy érett, fegyelmezett ember, helyét, értékeit és korlátait egyaránt ismerő futballista, aki már az idény közben felmérte: egyre kevesebb szerep jut neki az egyre több sebből vérző katalán sztár csapatban. A Bayern elleni természeti csapást csak a cserepadról nézhette végig, amiben biztosan volt jó is, de meggyőződése szerint annál több rossz, hiszen megpróbálni ellenszegülni az elemeknek mindig lélekerősítőbb, mint tehetetlenül nézni a társak szenvedését. Az akkor még meg sem érkező új edző, Ronald Koeman üzenete sem érthette váratlanul, úton volt ő már akkor Barcelonából, és talán a régi-új cél, Sevilla is feltűnt a kanyarban.

Miközben Rakitic sohasem volt világjáró, neve összesen négy profi klub – FC Basel, Schalke 04, FC Sevilla és FC Barcelona – „könyvelésében” fordul elő. Élettörténete első látásra meglehetősen ingerszegény, a mélyszegénységből, a törzsi háborúk emberéletert veszélyeztető poklából való meneküléssel szorikhoz képest mindenképp. Mert mi lehet unalmasabb, mint beleszületni egy svájci kisváros századokon át konszolidálódó biztonságába, ahol egy srác számára a „foci vagy téli sportok” dilemmája számított az egyetlen igazán tétre menő kérdésnek.

Persze mindig vannak árnyalatok, csak utánuk kell kaparászni egy keveset. A viszonylagos jólét ugyanis az egyre forrongóbb Jugoszláviából kivándorló horvát családot emberhez méltó élethez segítette, miközben lelkük az otthon maradtakéval összekapaszkodva élt tovább.

Kelet-közép-európai emberek, a vasfüggöny mögé rekedt milliók számára ismerős az otthoniakkal való telefonbeszélgetések fojtott, aggódó hangja, amely alapján sohasem lehetett tudni, ki érzi nyomorultabbul magát: a lehallgatott, a retorzióktól joggal tartó hazai, vagy a szabad világ jólétét gúzsba kötve élvező nyugati rokon. Benne minden, a kilométerek által ezerszeresre felerősített nemzeti és családi szimbólummal.

Egy oroszországi világbajnokság alatt készült interjúban beszélt Rakitic arról, milyen nehéz volt megértenie kisgyermekként, mi folyik a Balkánon, hogy szüleinek miért kellett elhagyniuk szülőföldjüket. „Érthető módon nem akartak nekünk erről beszélni. Horvátország olyan hely volt számunkra, amit az otthonunknak hívtunk, de én és a testvérem sosem jártunk még ott. Csak képeken láthattuk, amelyeket szüleink mutattak nekünk – mondta. – A telefonbeszélgetések rendre sírással végződtek, sok barátot és rokont elvesztettek. Nehezen éltem meg a fájdalmukat, olyan volt az egész, mint egy rossz álom.”

Nem állom meg, hogy fel ne elevenítsem egy másik, hasonló életérzést felelevenítő beszélgetés fozslányát. Gróf Kálnoky Tibor, Károly herceg erdélyi „földi” helytartója mesélte, milyen nehezen ment édesapja meg- győzése valamikor a nyolcvanas évek második felében, hogy látogassák meg a második világháború során kényszerűségből otthagyt háromszéki családi fészket. Az arisztokraták elleni kommunista irtóhadjárat elől elmenekülő rokonság ugyanis minden erejével igyekezett eltemetni magában az erdélyi múltat, nem beszéltek róla, vagy ha igen mint olyan helyről, ahol szörnyű dolgok történtek, iszonyú fájdalmak, a végzet országa volt az. Az ifjú Kálnokyban akkori kedvenc olvasmánya, A Gyűrűk Ura rettenetes országa, Mordor párhuzamaként élt Erdély, ahonnan ember élve még nem tért vissza – ugyanakkor izgató volt, érdekes, mint bármi, ami tiltva van.

A négy-öt éves Ivannak Horvátország nagyon távolinak tűnt, azt azonban megértette: szüleinek nagyon sokat jelent. Kissé misztikus, megfoghatatlan, de annál fontosabb tényezővé vált, főleg miután egy napon csomag érkezett Rakiticékhoz, a feladó neve mellett pedig az állt: Horvátország. „Sosem felejttem el a pillanatot, amikor édesapám kinyitotta a dobozt. Majdnem elájultam a boldogságtól: két horvát válogatott futballmez volt benne. Rögtön azt éreztem, hogy most már én is részese vagyok ennek a valaminek, ami nagyon fontos nekem és a családomnak, és úgy hívják: Horvátország. Abban ettünk, aludtunk, jártunk iskolába, nem akartuk levenni magunkról” – mondta Rakitic. Kis adalék mindannak megértéséhez, miért választotta évekkal később a horvát válogatottat, és lett úgy a nemzeti tizenegy futballistája, hogy sohasem játszott a horvát bajnokságban.

Most, hogy hivatalosan is bejelentették, Ivan Rakitic hat év után visszatér a Sevillához, rákerestem az andalúziai csapat 2014-es, Benfica elleni Európa-liga-döntőjének

összefoglalójára, amelyen – mintegy búcsúként a Barcelonába távozás előtt – Rakitic csapatkapitányként vezette ki a fehéreket a torinói Juventus Stadion gypére. A gól nélküli, tizenegyesrúgásokkal eldőlt meccset ugyan a portugálok azóta is az évszázad rablásának nevezik, de most nem a meg nem adott két-három tizenegyes, féltucatnyi kihagyott Benfica-helyzet érdekelt, hanem Rakitic esetleges lenyomata. Nem találtam. A néhány perces összefoglalót elvitték a kapu előtti történések, a horvát nem vett részt a 11-es párbajban sem. Néha felvillant a képen, amint elcsíp egy átadást, becsúszva szerel, felemelt fejjel indít. Nagyjából, mint egész pályafutása során: csak a hiánya tűnt volna fel igazán, de az aztán nagyon. Azon az estén mégis őt választották a mérkőzés legjobbjának. Ki érti ezt?

Harminckét évesen 2024-ig szóló szerződést írt alá első nagy sikerei klubjához, valószínűsíthetően onnan búcsúztatják majd el érzelmes sajtótájékoztató keretében immár az aktív pályafutástól. Hogy nem a jól bélelt, kevésbé megerőltető öbölbeli vagy kínai levezetést választotta, abban bizonyára az is közrejátszik, hogy felesége – akit a Sevillával való 2011-es szerződésaláírás előestéjén ismert meg – maga is a városból származik, családjá ma is ott él.

Friss Európa-liga-győztes csapattól ment hat évvel ezelőtt Barcelonába, most friss El-győztes együtteshez tér vissza Rakitic. A Barcelona pedig köszönetét és nagyrabecsülését fejezi ki, további sportsikereket kívánva. A szép szőke herceg története itt akár véget is érhetne, de van azért még egy válaszra váró kérdés: vajon kiről fogják megformázni Barcelonában a profi futballista szobrát? Nem a zseniét, akiért új stadiont építettek – az már megvan, egy magyar, Kubala László állt hozzá modellt –, nem a „földöntúli” Messiét, aki minden korábbi rekordot megdöntött. „Csak” a futballistáét, akinek nagyságához föl is lehet érni, ha van hozzá elég tehetség, akarat, elkötelezettség, családi háttér. És nem utolsósorban idejében érkezik meg hozzá a mindent meghatározó identitást jelentő mez.